PAMĚŤ NÁRODA

Výzva a varování pro slušné občany

Je velice obtížné celkově **shrnout všechny protiprávní činy a zločiny**, kterých se komunistický režim během 40 let svého panování v Československu dopustil. Bohužel, škody morální, ekonomické a mnohé další se vyčíslit nedají. Zůstalo jen može nářků, hněvu a nenávisti.
Kardinál Duka: "Jak často jsme nad těmito skutečnostmi zavírali oči."
Výstava je zrcadlo nastavené aktérům komunistických zločinů.

Věznice a koncentráky

Zpráva pracovníka ÚV KSČ ze 23. 5. 1950 o návštěvě jáchymovských táborů Vojna I a Vojna II: "Někteří ze soudruhů, kteří prošli za okupace **německými koncentračními tábory, tvrdí, že takových špatných koncentráků v Německu nebylo."** Začátkem padesátých let bylo rozhodnuto, že "kapitalisté" a další příslušníci "buržoazních vrstev" včetně mnoha bývalých vojáků, mnohdy **hrdinů druhé světové války**, nesmějí žít ve velkých městech. Proto je StB za pomoci úřadů **vystěhovávala** do nehostinných míst, často do polorozbořených a vlhkých budov, živit se směli jenom těžkou prací v zemědělství a lesnictví. **Pouze z Prahy bylo takto vystěhováno přes tisíc rodin, z Brna na 800 rodin a z Bratislavy asi 600. Věznicemi prošlo na 262 500 politických vězňů.** V době vrcholných represí na počátku padesátých let poznali **13 trestních ústavů**, tedy pevných věznic (Ilava, Leopoldov, Mikulov, Mírov, Opava, Pardubice, Plzeň-Bory, Ročov, Rtyně, Šumperk, Valdice, Zámrsk, Znojmo), **a dále na 180 vězeňských pracovních táborů**, které měly rozličný statut. Například pro tábory, ve kterých žili vězňové dobývající uranovou rudu na Jáchymovsku a Příbramsku, platil společný oficiální název Vězeňský ústav Ostrov. Je dnes obtížné přesně určit počet všech vězeňských zařízení, protože neustále vznikala a zanikala, měnil se jejich statut. **Podle dosavadních zjištění zemřelo ve vězeních a koncentracích přes 4000 lidí**. Přesné číslo pracovníci ÚDV dál ověřují. **Statistika nevykazuje množství vězňů ubitých a umučených**, protože věznitelé často nechávali psát do jejich úmrtních listů jiné důvody. Přesto pod terminem "**ostatní příčiny úmrtí**", tedy přesně nezjištěné, spadá **226 případů, dalších 136 vězňů údajně podlehlo různým úrazům a 55 jich spáchalo sebevraždu. Nejvíc vězňů - 344 -zemřelo oficiálně na srdeční choroby a 204 na plicní; ovšem i to mohly být krycí důvody**. **Děti narozené ve vězení byly zpravidla dávány k adopci a z právních důvodů je obtížné vystopovat jejich další osudy**. Část vězňů rovněž pobývala určitou dobu na psychiatrii. Až do roku 1967 bylo Zvláštní oddělení **při Psychiatrické léčebně v Praze-Bohnicích jediným vězeňským zařízením toho druhu u nás**, až potom vzniklo další ve slovenské Ilavě. **Zvláštním oddělením v Bohnicích,** které bylo uzavřenou budovou v areálu psychiatrické léčebny, prošlo v letech 1949 - 1989 na **11 tisíc vězňů**. Kolik z nich tam bylo z politických důvodů, se nedá určit. Nicméně ze seznamu **20 vězňů**, kleří tam zemřeli, víme, že čtyři byli v Bohnicích za údajné politické přečiny:
Josef Chytlík 30. 8. 1951 sebevraždou Jaroslav Trégl (*26.4.1913) 9.7.1953: údajně na zánět plic | Josef Slovák (*17.1.1896) 6. 2.1958 zánět plic | Václav Fiedler (*11.6.1933) 23. 4. 1959 sebevražda
V roce 1950 internovala Bezpečnost na 1500 členů dvanácti mužských a ženských římskokatolických řeholních řádů ze 145 klášterů. Soustředila je v pěti takzvaných centralizačních střediscích v českých zemích a čtyřech na Slovensku. Pro "nejreakčnejší řeholníky" zřídila dvě místa s přísnějším režimem. **Popraveno 234 politických vězňů** Zákon číslo 86/1950, §. 17, písmeno a: " **Účelem trestu je zneškodnit nepřítele pracujícího lidu**." **Během čtyřiceti let komunistické vlády v Československu bylo z politických důvodů popraveno 234 lidí.** Komunistický režim dokonce oběsil i **jednu ženu** - bývalou národně socialistickou poslankyni **Miladu Horákovou**. Rovněž poslal na smrt **jedenáct bývalých vysokých funkcionářů KSČ v čele s někdejším generálním tajemníkem Rudolfem Slánským**. Jako vedlejší trest se ukládalo propadnutí veškerého majetku, ztráta čestných práv občanských a u vojáků ztráta hodnosti a vyznamenání včetně zákazu nosit vyznamenání zahraniční. **Komunisté trestali rovněž rodiny odsouzených** - vystěhováním na venkov, zákazem jakéhokoliv studia děti, snižováním důchodů manželkám atd. **Během těchto procesů byly organizovány rezoluce a petice z továren, podniků a zemědělských družstev, útvarů bezpečnosti, vojenských útvarů, škol i dalších zařízení, které požadovaly smrt pro obžalované.** O tyto požadavky se potom mohli jakoby opírat prokurátoři a soudci. Byla to dobře zrežírovaná hra na třídní justici. Za komunistické vlády **se ve všech věznicích popravovalo oběšením**, které je velmi kruté proto, že umírání trvá poměrně dlouho - několik minut.

Všichni popravení byli plně rehabilitováni až po pádu komunismu, v devadesátých letech. Některé odsouzené, zvláště pak vojáky a lidi podezřelé ze špionáže, se pokoušeli pracovníci **Státní bezpečnosti a Vojenské kontrarozvědky nelidským způsobem vydírat.** Nabídli jim, že když se přiznají ke svým zločinům a případně prozradí další společníky, dostanou milost. Podle zákona číslo 319 o takzvaném **zlidovění soudnictví z roku 1948** mohl být trest smrti vykonán pouze tehdy, jestliže prezident republiky neudělil odsouzenému milost. Jinými slovy: **prezidenti Klement Gottwald, Antonín Zápotocký a Antonín Novotný museli podepsat všechny rozsudky smrti. Podařilo se zjistit, že Gottwald udělil milost asi dvaceti lidem**, většinou mladšího věku a bývalým partyzánům. Ani **obhájci nepůsobili ve prospěch obžalovaných**. Byl to důsledek **zničení advokacie** jako svobodného povolání po únoru 1948. Ovšem nejotřesněji působí, když se dnes dovídáme, že někteří **obhájci dokonce utěšovali manželky odsouzených slovy: Váš muž dostal přísný, ale spravedlivý trest.**

Smrt na hranicích

Zákon číslo 69/1951, § 8:" Ministr národní bezpečnosti stanoví nařízením, kdy příslušník Pohraniční stráže při výkonu své pravomoci použije zbraně."
Nařízení ministra národní bezpečnosti ze 14. 7. 1951. §]: "Příslušník Pohraniční stráže použije při výkonu své pravomoci zbraně, zachovávaje potřebnou opatrnost: a) proti osobám, které na území republiky neoprávněné přešly nebo se po území republiky neoprávněné pokoušejí přejít státní hranice a na výstrahu se nezastaví..."
Po převratu v únoru 1948 zahájili komunisté teror proti svým politickým protivníkům. Například na vysokých školách **vyloučily tzv. akční výbory na 10 tisíc posluchačů z dalšího studia**. Z vysokých škol a gymnázií **bylo vyhozeno rovněž okolo 600 pedagogů**. Není divu, že desetitisíce lidí se snažily přejít ilegálně hranice na Západ. Při těchto pokusech dohromady **zahynulo 262 uprchlíků**.
V roce 1951 vytvořila čs. vláda Pohraniční stráž, která nahradila dosavadní pohraniční ostrahu Sboru národní bezpečnosti. Na hranicích sé Západem
zastřelili příslušníci PS celkem 174 lidí, posledního v roce 1985. V roce 1986 dokonce pronikla hlídka čs. pohraničníků na území Spolkové republiky Německa, kde zastřelila tamního občana.
Ve stejném roce zahynul východoněmecký občan, kterého při pokusu o přechod hranic těžce pokousal služební pes. **Celkem pět lidí zabili čs. pohraničníci na území SRN a jednoho v Rakousku**.
Asi pět až šest lidí se utopilo v pohraničních řekách.
Zakázané pásmo: byl pruh území od státní hranice do hloubky až 2000 metrů.
Hraniční pásmo: bylo hluboké 2-6 km, někde kvůli terénu až 12 km.
V roce 1953 byly čs. hranice se Spolkovou republikou Německo a s Rakouskem **obehnány drátěným zátarasem**, do něhož byl puštěn **elektrický proud o napětí 3000-5000 V. V těchto elektrických drátech zahynulo celkem 88 lidí**. Od roku 1965, po řadě protestů ze zahraničí, nebyl proud do zátarasů pouštěn. Přes naše hranice se pokoušeli dostat na Západ nejen čs. občané, ale i cizinci a lidé bez dokladů. Na zadržení či zabití značné části uprchlíků měli podíl **pomocníci Pohraniční stráže (PPS)**, kteří se rekrutovali ze spodiny z řad civilního obyvatelstva, důkladně politicky prověřeného. Například 11. bratislavská brigáda PS, která střežila 60 km hranice s Rakouskem, registrovala začátkem šedesátých let 1200 pomocníků a v roce 1967 už přes **3000**. Za těch čtyřicet let **přišlo o život 645 čs. pohraničníků**. Z toho **pouze asi 70 zahynulo při střetech s uprchlíky, převaděči a západními agenty**. **Přibližně tedy 575 zemřelo jiným způsobem**. "Tito chlapci **spáchali sebevraždy**, dostali se **nedopatřením k elektrické bariéře, zahynuli na nášlapných minách**, uložených podél hranic, případně při **odminovávání těchto polí.** Avšak pro veřejnost vydávalo vedení Pohraniční stráže všechny tyto případy **za oběti střetnutí s prchajícími lidmi**. Ve skutečnosti to byl důsledek mimořádně tvrdé služby, hazardování se životy vojáků, nezodpovědných rozkazů velitelů, politické demagogie a hlavně nesmyslné **snahy udělat z republiky jedno velké vězení**. Další pohraničníci byli těžce zraněni. Například **v letech 1952-57 přišlo v minových polích o ruce, nohy, sluch a zrak 23 mladých mužů**. **V elektrických drátech utrpělo během deseti let popáleniny třetího stupně nejméně 15 vojáků**. **V letech 1948-87** uprchlo anebo zůstalo v zahraničí **přes 100 tisíc čs. občanů**, většinou mladých. **Po "únorovém vítězství pracujícího lidu" v letech 1948-51 emigrovalo podle zjištění ÚDY 25 350 lidí**. **Vrchol nastal** po sovětské okupaci **v srpnu 1968, kdy do roku 1970 odešlo na 75 tisíc lidí**. **Legálně se během komunistického režimu vystěhovalo na Západ dalších 60 tisíc lidí**. Mnozí uprchlíci měli vysokoškolsky vzděláni, anebo - zvláště po roce 1948 - vystudovali na západních univerzitách. **Byl to největší exodus, jaký české země ve 20. století zažily**. **V rámci amnestií v letech 1955-87 se vrátilo pouze 9566 lidí.**

Pracovní tábory

Po únoru 1948 vytvořil komunistický režim pracovní tábory pro nespolehlivé občany.
V táborech nucených prací (TNP) se podle různých pramenů vystřídalo do roku 1954 na 80 tisíc občanů, kteří dostali nálepku "nespolehliví" či "buržoazního původu". ÚDV zatím potvrdil, že tam zemřeli pouze dva bývalí důstojníci, ale zřejmě jich bude podstatně víc. **Asi 60 tisíc mladých mužů** stejné kategorie muselo **v letech 1950-54** místo základní vojenské služby a někdy také na mimořádném vojenském cvičení těžce pracovat u **Pomocných technických praporů (PTP)**. V uniformě PTP **zemřelo na sto mužů, většinou na následky pracovních úrazů**. Existovaly rovněž Vojenské báňské oddíly (VBO), jejichž příslušníci museli vypomáhat při těžbě uhlí a rud. **V říjnu 1948 jich tam pracovalo na osm tisíc.**

Únosy do Sovětského svazu

Komanda sovětské vojenské **kontrarozvědky SMÉRŠ** unášela lidi ze všech území, která Rudá armáda na konci druhé světové války obsadila, včetně Československa. V Praze zahájily oddíly kontrarozvědky **odvlékání čs. občanů**, především emigrantů, kteří ze svých domovů v Rusku, Bělorusku a na Ukrajině utekli po bolševickém puči v roce 1917, hned v květnu 1945. Podle zjištění ÚDV **odvlekli v roce 1945 do SSSR 217 čs. občanů**, do února 1948 to bylo celkem 236 lidi. Třebaže čs. ministerstvo zahraničních věci několikrát žádalo o jejich navrácení, žádný účinek to nemělo. V pozdějších letech unesli Sověti ještě **nejméně 64 lidí.** O těchto akcích byla StB zpravidla informována. Na sovětském území byli tito lidé posláni do koncentračních táborů v severním Rusku nebo na Sibiři, tedy do gulagů. **Většina však zmizela beze stopy, zřejmě zahynula. Víme, že se vrátilo pouze asi 60-70 lidí**. Kromě toho Sověti odvlekli neznámé množství lidí z národnostně pestrých oblastí severní Moravy a Slezska. Prostě je označili za válečné zločince, naložili do nákladního auta či vlaku. Další odvezli ze Slovenska - tam je brali jako válečnou kořist, protože samostatné Slovensko bylo přece ve válečném stavu se SSSR. Většinu odvlečených však už vrátit nedokázali. "Ovšem, když byli v roce 1992 v Moskvě čeští historici; v ústřední kartotéce gulagu se dozvěděli, že sovětskými tábory prošlo na 120 tisíc Čechů. "Nic víc nevíme - ani dobu, ani jejich další osudy, nic. Avšak známe masové deportace ze Slovenska v roce 1945. Odhaduje se, že tehdy Sověti **odvlekli na sto tisíc Slováků**, které potřebovali na práce, a proto je jednoduše sebrali.

Únosy z Rakouska a Německa

StB odvlékala ze západního Německa a Rakouska čs. uprchlíky, zvláště pak v padesátých letech, kdy byl ministrem vnitra Rudolf Barák. ÚDV zadokumentovala 11 případů. Nejznámější je únos někdejšího sociálně demokratického I předáka Bohumila Laušmana z rakouského Salcburku - ten později v ruzyňském vězení zemřel. Bývalý partyzán Josef Vávra-Stařík, unesený z Vídně, nejdřív **vystoupil jako svědek obžaloby proti Miladě Horákové a později se sám ocitl před soudem, který ho poslal na popraviště**. Většina ostatních odvlečených si odseděla mnoho let ve vězení.

Vážení občané, v tomtou souboru není zapracováno: 140 mrtvých spoluobčanů pouze za první noc okupace 21. srpna 1968, celkově 400 mrtvých a 600 zmrzačených, znásilněných a okradených. 29 občanů, kteří se upálili na protest proti okupaci, mrtví a zranění při potlačování demonstrací v Praze a v Brně v roce 1969 (první výročí okupace).
"Čistota národa je v rukou mocných"

Za přispění informací z ÚDV zpracoval: plk. v.v. Musil Josef